

ANALYSE

JUNI 2026

Ny prøvestruktur vil øge karakterforskellen mellem drenge og piger

Af Mille Bjørk, analysechef, Lena Lindbjerg Sperling, chefanalytiker og Simon Skødeberg, studentermedarbejder
ROCKWOOL Fonden

Ny prøvepakke vil øge karakterforskellen mellem drenge og piger

Mundtlig engelsk er fra og med i år ikke længere en bunden prøve for alle elever ved folkeskolens afgangseksamen, og de skriftlige naturfagsprøver udgår helt: Prøver, som drenge ellers har klaret sig næsten lige så godt i som pigerne. Tilbage er en række mundtlige prøver, som pigerne i gennemsnit klarer sig markant bedre i – dog undtaget mundtlig matematik. Samlet set kan den nye prøvepakke øge pigernes karakterforspring med 17 pct.

Elever er sjældent lige gode til alle prøver og fag, og der kan være systematiske forskelle i hvem, der klarer sig bedre og dårligere i forskellige fag og prøveformer, se bl.a. Voyer & Voyer (2014). Derfor kan det have betydning for elevernes karaktergennemsnit, når der ændres ved sammensætningen af prøverne, og det er netop det, som er sket ved folkeskolens afgangseksamen i år.

Den nye prøvestruktur blev vedtaget i 2024 som en del af folkeskolens kvalitetsprogram. Den indebærer, at eleverne skal til færre eksamener og at flere fag udgår som mulige prøvefag. Konkret udgår mundtlig engelsk som en bunden prøve (en alle skal op i), men bliver i stedet en udtræksprøve, som kun nogen skal op i. Derudover reduceres antallet af udtræksprøver, så eleverne fremover skal op i én i stedet for to. Samtidig er mængden af prøver i udtræksblokken blevet halveret, hvor særligt de skriftlige prøver er udgået. De resterende prøver er alle mundtlige prøver, som pigerne i gennemsnit klarer sig markant bedre i – dog med undtagelse af mundtlig matematik.

Ændringen i prøvesammensætningen vil formentlig påvirke elevernes karaktergennemsnit, og heraf forskellen mellem drengene og pigernes karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangseksamen. Mundtlig engelsk var den eksamen, som drengene i 2025 fik de højeste karakterer i, absolut set. Både drengene og pigerne fik generelt lavere karakterer i skriftlig engelsk samt i de naturfaglige skriftlige prøver, der nu udgår, men i samtlige af de udgåede prøver var der en relativt lille forskel mellem kønnene. Samlet set vil den nye prøvesammensætning forventeligt øge forskellen mellem drenge og piger fra 0,9 til 1,1 karakterpoint målt ved karaktergennemsnittet for folkeskolens samlede afgangsprøve. Det svarer til en stigning på 17 pct. Den øgede forskel er drevet af, at drengenes gennemsnit forventes af falde, imens pigernes er uændret.

Prøvepakkens sammensætning betyder noget forskelligt alt efter, hvilken elevgruppe der ses på, og ændringer i sammensætningen påvirker derfor elevgruppernes karaktergennemsnit i forskellig grad. Med adgangskrav til ungdomsuddannelserne er karaktergennemsnittene i dag 'high-stakes', hvorfor

det er vigtigt at have elevgruppernes relative styrker og svagheder for øje, både når beslutningstagerne sammensætter prøvepakken, men også når de udvikler de enkelte prøvers prøveformer.

1. Hovedkonklusioner

- Mundtlig engelsk er den eksamen, hvor drengene i 2025 fik det højeste gennemsnit på 8,1. Når den prøve går fra at være bunden for alle elever, til at være en eksamen kun en sjettedel af eleverne skal op i, falder drengenes gennemsnit.
- Forskellen med drenge og piger forventes at stige med 0,1 karakterpoint i karaktergennemsnittet for de bundne prøver, når mundtlig engelsk udgår. Det er ikke uvæsentligt, da netop karaktergennemsnittet for de bundne prøver er en af de væsentlige elementer i adgangskravet til gymnasiet.
- Hovedparten af de fag, der er udgået fra udtrækspakken, er fag drengene har klaret sig relativt godt i. Skriftlig engelsk var den eksamen blandt udtræksfagene, som drengene fik det højeste gennemsnit i, efterfulgt af mundtlig idræt. Begge fag er udgået i den nye prøvepakke.
- Derudover er de skriftlige naturfagsprøver, hvor drengene klarede sig mest på niveau med pigerne, også udgået. Udtrækspakken består nu af mange af de mundtlige prøver, som pigerne klarer sig markant bedre i end drengene. Det gælder særligt kulturfagene (historie, kristendom og samfundsfag), hvor kønsforskellen steg markant i forbindelse med en ny prøveform fra 2016, som bl.a. indeholder en lang forberedelsestid.
- Samlet betyder det, at forskellen mellem drengene og pigernes gennemsnit fra udtræksprøverne forventes at stige med 0,3 karakterpoint ved den nye prøvestruktur.
- I folkeskolens afgangseksamen indgår alle de aflagte prøver. Det vil sige samtlige af de bundne prøver og nu kun én af udtræksprøverne. Ændringen blandt de bundne prøver har derfor større vægt end ændringen i udtræksprøver. Ved den fulde afgangsprøve forventes den nye prøvestruktur at øge forskellen mellem kønnene med 0,2 karakterpoint, svarende til en stigning på 17 pct.

BOKS 1. Om analysen

- Analysen bruger data om danske elevers karakterer fra folkeskolens afgangseksamen i 2025 (skoleåret 2024/2025) baseret på prøver aflagt i 8. og 9. klasse.
- Der ses på både de bundne prøver og udtræksprøverne, og elevernes karaktergennemsnit beregnes ud fra samme metode som Undervisningsministeriet.
- Populationen består af alle elever registreret i 9. klasse i skoleåret 2024/2025 i folkeskolen, fri- og privatskoler samt specialtilbud, så længe der er aflagt mindst én af afgangsprøverne. Der ses derudover bort fra elever, der ikke er i befolkningsregisteret og har uoplyst køn.
- Analysen anvender individdata via Danmarks Statistiks forskerordning og de primært anvendte registre er UDFK (grundskolekarakterer), KOTRE (elevregister) og BEF (befolkningsregister).

2. Mundtlig engelsk øger drengenes karaktergennemsnit

Dreng og piger præsterer i gennemsnit forskelligt, og får ofte forskellige karakterer, alt efter hvilke fag og hvilke prøveformer de går til eksamen i. Over en bred kam er kønsforskellen størst (i pigernes favør) ved standpunktskarakterer, i læsning, i de humanistiske fag og mere generelt ved mundtlige eksamener. Kønsforskellen er derimod mindre, eller i drengenes favør, ved de standardiserede prøver, i matematik og i de naturvidenskabelige fag (Egelund et al., 2018; Voyer & Voyer, 2014; OECD, 2012; OECD, 2018; Bjørk & Hjorth-Trolle, 2024).

Forskellige prøveformer tester forskellige kompetencer – lige så vel som forskellige fag trækker på forskellige kompetencer. Derfor kan kønsforskellen variere inden for samme fag alt efter, hvilken prøveform der benyttes – fx skriftlige versus mundtlige prøver eller skriftlig fremstilling versus standardiserede prøver. Selv indenfor standardiserede prøveformer kan kønsforskellen variere på tværs af test formater i prøverne (Reardon et al., 2018). Vi har i en tidligere analyse vist, at den konkrete prøveform inden for mundtlige eksamener kan have væsentlig betydning for forskellen mellem drenge og piger, jf. Bjørk & Hjorth-Trolle (2025). Analysen viste, at når en række mundtlige prøver overgår til en prøveform med meget lang forberedelse og kendt emne forud for selve prøvedagen, så øges pigernes præstationer markant uden, at drengenes samtidig forbedres væsentligt.

Det betyder, at der er gruppemæssige forskelle i drenge og pigers præstationer ved forskellige typer af fag og prøveformer, og derfor påvirker sammensætningen af prøvepakken karakterforskellen mellem drenge og piger.

Prøverne i folkeskolens afgangseksamen er sammensat af dels af nogle bundne prøver, som samtlige elever skal op i, og dels nogle udtræksprøver, hvor det er forskelligt på tværs af klasser, hvilken eksamen eleverne skal op i. I aftalen om Folkeskolens Kvalitetsprogram fra marts 2024 blev prøvepakken ændret, så der kom færre prøver og fagpakkens sammensætning blev ændret. Ændringen betød blandt andet, at der er betydeligt færre skriftlige og naturvidenskabelige prøver i det nye system fremfor det tidligere. Til afgangsprøverne i år (skoleåret 2025/2026), er det første gang, at den nye prøvestruktur gennemføres. Det fulde overblik over den tidligere og nye prøvestruktur fremgår af boks 2.

BOKS 2 Fakta om ændringer i prøvestrukturen

Folkeskolens afgangsprøver består af en blanding af bundne prøvfag, der er obligatoriske for alle elever og udtræksprøver, hvor Undervisningsministeriet trækker lod om, hvilke klasser der skal op i hvilke prøver blandt mulige prøver i udtræksblokken. I 2024 indgik folkeskoleforligskredsen en aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram, der bl.a. betød færre prøver og en ændret prøvepakke fra skoleåret 2025/2026.

Ny prøvestruktur fra skoleåret 2025/2026

Bundne prøvfag (i alt fem prøver)	Udtræksprøver (én prøve udtrækkes)
<ul style="list-style-type: none"> Dansk (mundtlig) Dansk (skriftlig) Matematik (skriftlig) Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi (mundtlig) Praktisk/musisk valgfag (mundtlig) i 8. kl. 	<ul style="list-style-type: none"> Engelsk (mundtlig) Tysk/fransk (mundtlig) Historie (mundtlig) Samfundsfag (mundtlig) Kristendomskundskab (mundtlig) Matematik (mundtlig)

Tidligere prøvestruktur til og med skoleåret 2024/2025

Bundne prøvfag (i alt seks prøver)	Humanistisk fagblok (én prøve udtrækkes)	Naturfaglig fagblok (én prøve udtrækkes)
<ul style="list-style-type: none"> Dansk (mundtlig) Dansk (skriftlig) Matematik (skriftlig) Engelsk (mundtlig) Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi (mundtlig) Praktisk/musisk valgfag (mundtlig) i 8. kl. 	<ul style="list-style-type: none"> Engelsk (skriftlig) Tysk/fransk (mundtlig el. skriftlig) Historie (mundtlig) Samfundsfag (mundtlig) Kristendomskundskab (mundtlig) 	<ul style="list-style-type: none"> Biologi (skriftlig) Geografi (skriftlig) Matematik (mundtlig) Idræt (mundtlig) Fysik/kemi (skriftlig)

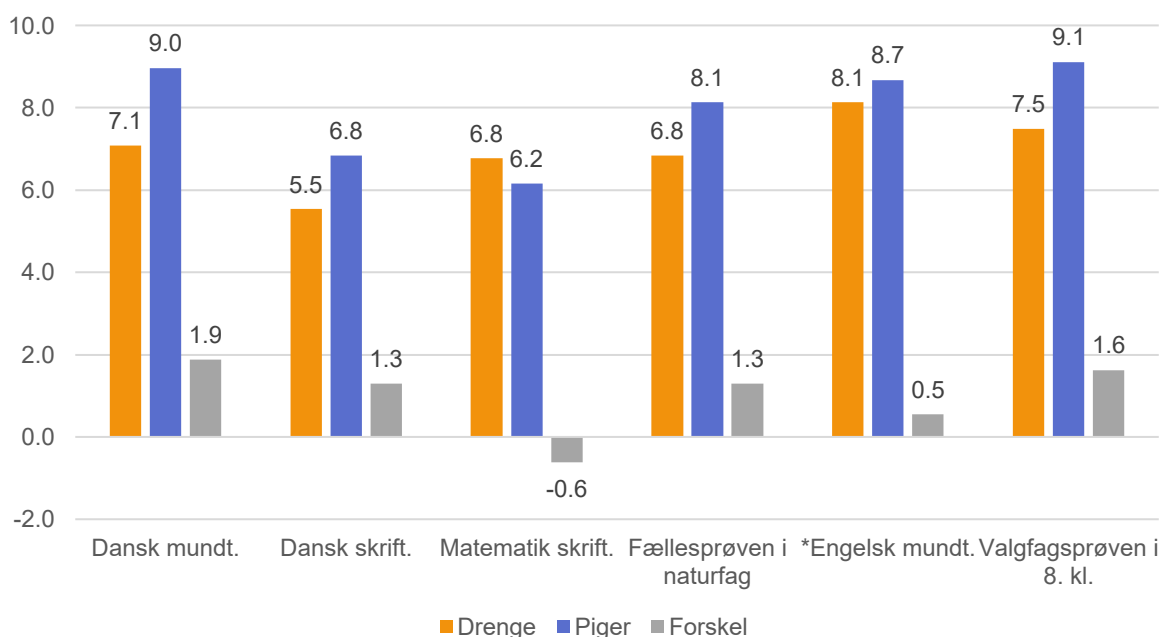
Kilde: Undervisningsministeriet

I samtlige af de bundne prøver, undtagen skriftlig matematik, klarede drengene sig i 2025 dårligere end pigerne, jf. figur 1. Den største forskel var i mundtlig dansk, hvor pigerne fik hele 1,9 karakterpoint højere karakterer end drengene i gennemsnit. Omvendt klarede drengene sig bedre i skriftlig matematik (som den eneste prøve) og fik 0,6 karakterpoint højere gennemsnit end pigerne.

På tværs af de bundne prøver er mundtlig engelsk den prøve, som drengene præsterer bedst i med en karakter på 8,1 i gennemsnit. Selvom pigerne også her får en højere karakter, er den "kun" 0,5 karakterpoint højere og drengene klarer sig altså godt både niveaumæssigt og relativt til pigerne. Det kan derfor påvirke drengenes karaktergennemsnit, både direkte og relativt til pigernes, når prøven i år ikke længere er en del af de bundne prøver, men kun en udtræksprøve, som ca. hver 6. elev skal op i (der er 6 prøver i udtræksblokken).

Pigerne fik i gennemsnit den højeste karakter i den praktisk/musiske valgfagsprøve i 8. klasse, som siden 2018 har været en del af de bundne prøver, jf. figur 1. Prøven blev indført for at styrke elevernes praksisfaglighed og øge søgningen til erhvervsuddannelserne, jf. Børne- og Undervisningsministeriet (2018). Forskellen mellem drenge og piger i valgfagsprøven var i 2025 1,6 karakterpoint og prøven bidrager dermed til forskellen mellem kønnene.

FIGUR 1 Karaktergennemsnit fra de bundne prøver på tværs af køn, 2025

Note: *Mundtlig engelsk udgår som bunden prøve fra skoleåret 2025/2026. Valgfagsprøven i 8. klasse er blevet aflagt i 2024, da populationen udgøres af elever, der afslutter 9. klasse i 2025.
 Kilde: Egne beregninger med data fra Danmark Statistik.

Samlet set, er der altså to ændringer i prøvepakken for de bundne prøver – indførelsen af valgfagsprøven i 2022¹ og fjernelsen af mundtlig engelsk i 2026 – som begge trækker i retningen af en større forskel på drenge og piger, når deres karaktergennemsnit beregnes.

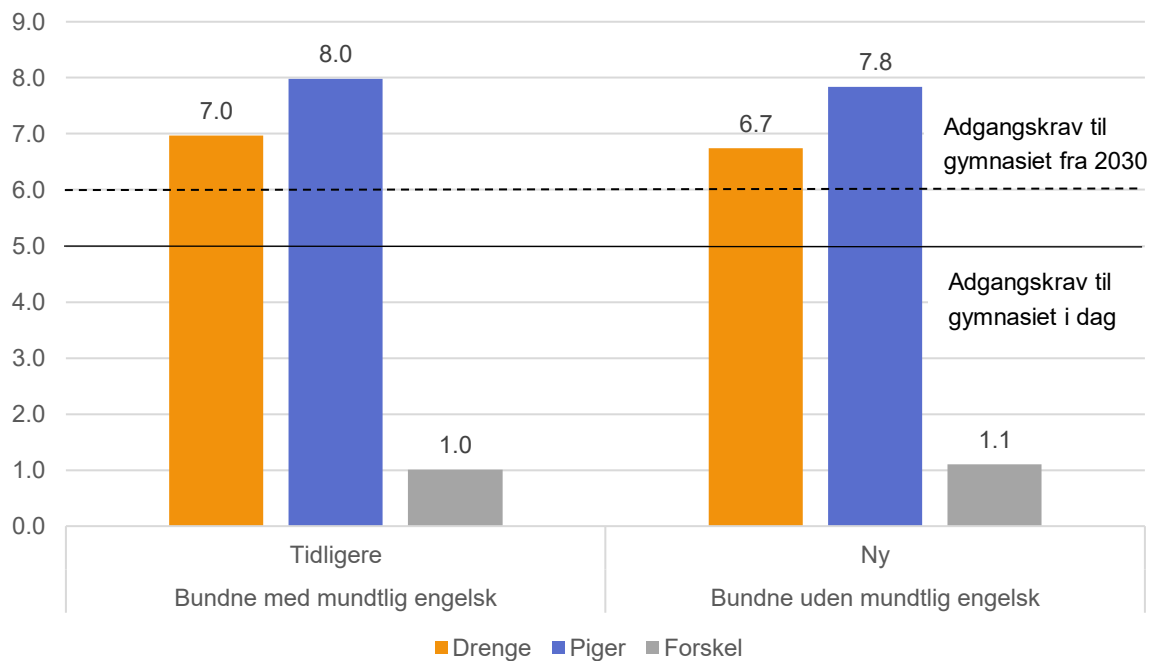
Hvis vi antager, at den nye prøvestruktur ikke påvirker resultaterne i de enkle eksamener, vil drengenes gennemsnit på tværs af de bundne prøver falde med 0,3 karakterpoint, når mundtlig engelsk ikke længere indgår, jf. figur 2. Pigerens gennemsnit falder med lidt mindre, fra 8,0 til 7,8, hvilket betyder, at den gennemsnitlige forskel mellem drenge og piger stiger med 0,1 karakterpoint, svarende til en stigning på 9 pct.

Gennemsnittet for de bundne prøver skal være mindst 5 for, at en elev opfylder adgangskravet til de treårige gymnasiale uddannelser. Når mundtlig engelsk ikke længere er en del af den bundne

¹ Valgfagsprøve i 8. klasse blev implementeret med virkning for de elever, der begyndte i 7. klasse i skoleåret 2019/2020. Det betyder, at de første eksamener i valgfagsprøven i 8. klasse blev afholdt i slutningen af skoleåret 2020/2021. Dermed indgår denne prøve for første gang med afslutningen af folkeskolen i 9. klasse i skoleåret 2021/2022.

prøvepakke, betyder det dermed, at flere drenge vil have svært ved at opfylde adgangskravet. Det er ydermere aftalt, som en del af reformen af ungdomsuddannelserne ifm. den nye øpx-uddannelse, at adgangskravet skal stige til 6, hvilket forstærker tendensen yderligere, jf. Bjørk & Hjorth-Trolle (2024).

FIGUR 2 Karaktergennemsnit for de bundne prøver ved nuværende og tidligere prøvestruktur på tværs af køn, 2025

Note: Karaktergennemsnittet for 2025 er beregnet som et simpelt gennemsnit over de 6 bundne prøver fra den tidligere prøvestruktur og over de tilbageværende 5 prøver under den nye struktur (undtaget mundtlig engelsk). Valgfagsprøven i 8. klasse er blevet aflagt i 2024, da populationen udgøres af elever, der afslutter 9. klasse i 2025.

Kilde: Egne beregninger med data fra Danmark Statistik.

Karaktergennemsnittet for de bundne prøver er oftest det mest anvendte gennemsnit for elevernes faglighed i slutningen af grundskolen. Ved kun at se på de bundne prøver, sikres det, at det er de samme prøver, der sammenlignes på tværs af elever, da de alle har været oppe i disse. Det er dog også almindeligt at se bort fra valgfagsprøven i 8. klasse bl.a. fordi faget varierer alt, hvad eleven har som valgfag, men også fordi den er relativ ny, hvilket gør det sværere at sammenligne over tid. I denne analyse har vi valgt at inkludere valgfagsprøven, da den også er indeholdt i gennemsnittet for de bundne prøver, der indgår i adgangskravet til ungdomsuddannelserne.

3. Færre skriftlige naturfaglige eksamener øger forskellen mellem drenge og piger

Under den tidligere prøvestruktur skulle eleverne op i to udtræksprøver; ét naturfagligt fag og ét humanistisk fag². Udtræksblokkene bestod af i alt 11 forskellige prøver, jf. boks 2. I den nye prøvestruktur skal eleverne i stedet kun op i én udtræksprøve fra en udtræksblok bestående af 6 prøver, hvor alle de skriftlige prøver og mundtlig idræt er udgået, og hvor mundtlig engelsk er tilføjet efter, at den ikke længere er en bunden prøve.

Prøveresultaterne fra 2025 viser markante kønsforskelle på tværs af størstedelen af de prøver, der stadig indgår i udtræksblokken i det nye prøvesystem, jf. figur 3. Pigerne fik højere karakterer i alle udtræksfagene undtagen skriftlig fysik/kemi og skriftlig geografi, hvor drengene havde et gennemsnit der var hhv. 0,3 karakterpoint højere end pigernes og det samme som pigerne (0,0 i forskel). I skriftlig engelsk, matematik mundtligt og skriftlig biologi klarer drenge sig også relativt godt, da de kun præsterer en smule lavere end pigerne.

Med ændringen af prøvestrukturen, er de fleste prøver, som udgår af udtræksblokken, netop de prøver, som drengene klarer sig relativt godt i – dog med undtagelse af mundtlig matematik, som stadig er en del af udtræksprøverne. Derudover udgår også skriftlig tysk/fransk og mundtlig idræt, som drengene ikke er lige så stærke i relativt set.

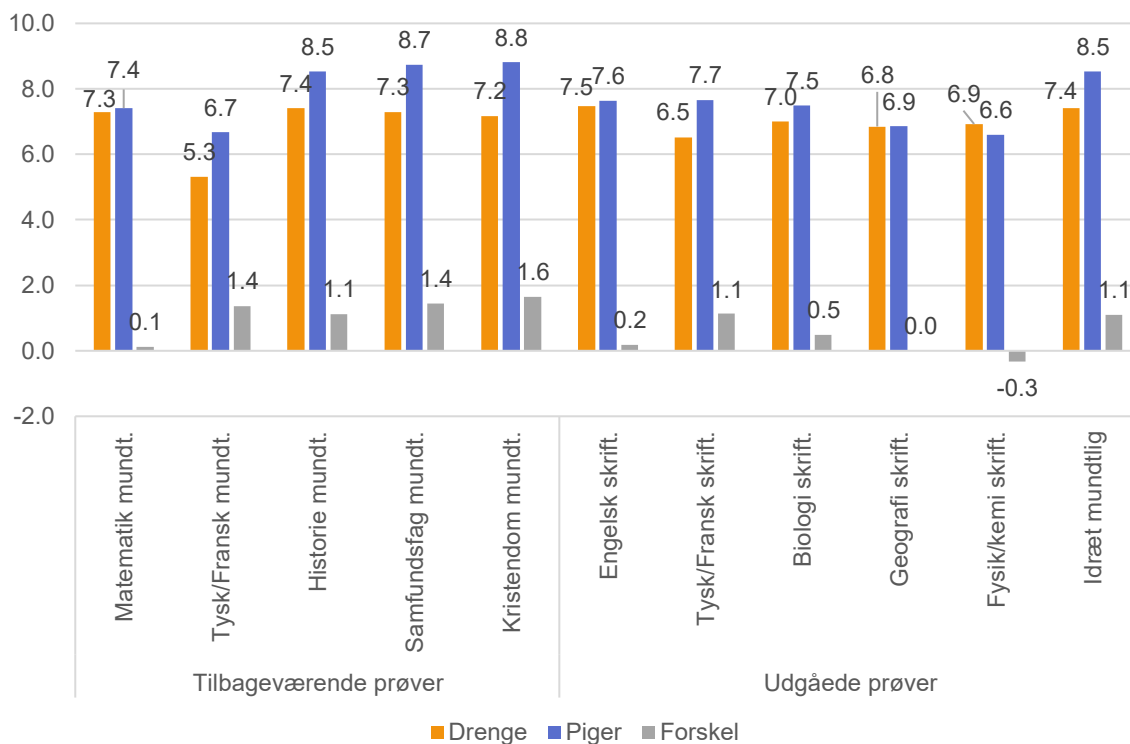
Blandt udtræksprøverne i den nye prøvestruktur, er mundtlig matematik det eneste fag, hvor de to køn har fået næsten den samme karakter i gennemsnit. I alle de øvrige nuværende udtræksfag har pigerne i gennemsnit fået mellem 1,1 og 1,6 karakterpoint højere karakterer end drengene.

Særligt i de tre tilbageværende kulturfag (historie, samfundsfag og kristendom) klarer pigerne sig godt og betydeligt bedre end drengene. De tre prøver er alle mundtlige prøver baseret på en 'nyere' prøveform fra 2016, hvor eleverne arbejder, enten individuelt eller i grupper, på deres prøvemateriale i 1-2 måneder op til prøvedagen. Forskellen mellem drengene og pigernes resultater i de tre fag, steg med omkring 0,6 karakterpoint, da prøveformen i 2016 fik det forberedende element (Bjørk & Hjorth-Trolle, 2025). En tilsvarende ændring af prøveformen er også sket for fællesprøven i naturfag og mundtlig dansk, som er en del af de bundne prøver. Her viser samme analyse, at en væsentlig del af den stigende karakterforskel mellem drenge og piger, var drevet af ændringen i prøveformen og i mindre grad af det enkelte fags kernefaglighed baseret på fagenes skriftlige afgangsprøver.

En del af kønsforskellen vi ser i de kulturfaglige udtræksprøver, kan dermed skyldes prøveformen fremfor 'kernefagligheden' i de enkelte fag.

² De naturfaglige fag var skriftlig biologi, geografi og fysik/kemi samt mundtlig matematik og idræt. De humanistiske fag var skriftlig engelsk og tysk/fransk samt mundtlig tysk/fransk, historie, samfundsfag og kristendom.

FIGUR 3 Karaktergennemsnit fra udtræksprøverne på tværs af køn, 2025

Note: Fagene til højre er udgået af udtrækspakken i skoleåret 2025/2026 og der er dermed ingen mulig eksamen i de fag. I den nye prøvestruktur bliver mundtlig engelsk tilføjet til udtrækspakken, og karakterniveauet for denne prøve ses af figur 1. Populationen udgøres af elever, der afslutter 9. klasse i 2025.

Kilde: Egne beregninger med data fra Danmark Statistik.

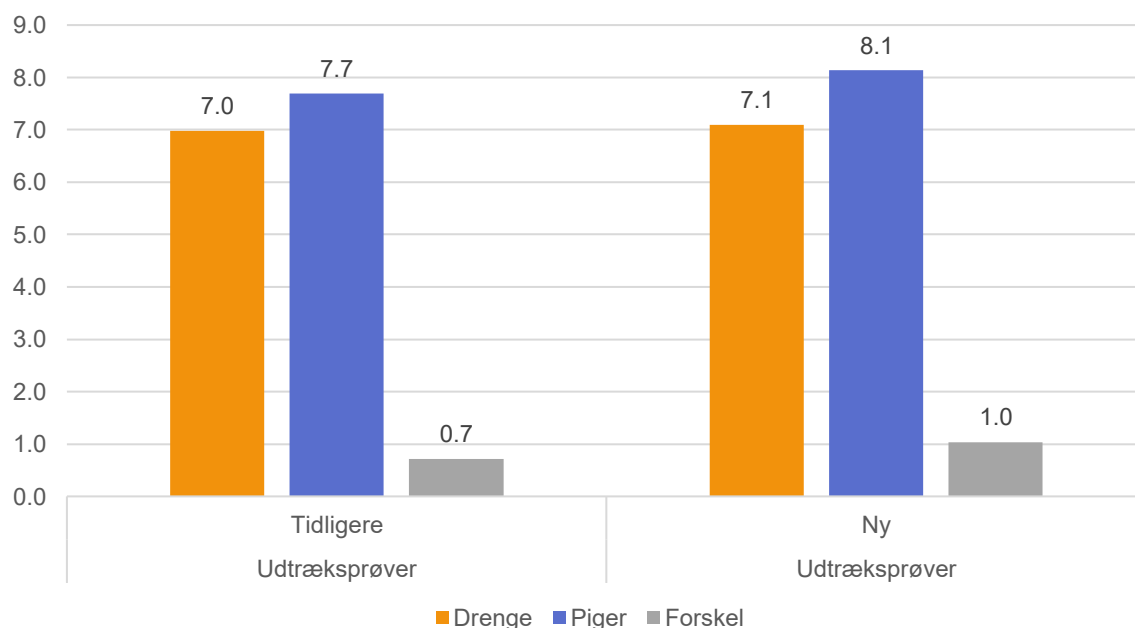
Når vi antager, at resultaterne fra de enkle eksamener ikke ændrer sig under det nye system og at der er samme sandsynlighed for at komme op i alle udtræksprøverne, kan vi beregne både de tidligere og de kommende karaktergennemsnit fra udtræksprøverne³. Pigernes karaktergennemsnit for udtræksprøverne forventes at stige fra 7,7 til 8,1 i overgangen til det nye system, hvorimod drengenes gennemsnit kun vil stige med 0,1 karakterpoint fra 7,0 til 7,1. Dermed vil forskellen mellem drenge og piger stige med 0,3 karakterpoint eller 46 pct., når vi alene ser på deres karaktergennemsnit på tværs af udtræksprøverne.

Karakteren fra udtræksprøven indgår ikke direkte i det karaktersnit, der anvendes i adgangskravet til de treårige gymnasiale uddannelser, men i det samlede snit, der afgør om en elev har bestået folkeskolens afgangsprøve (Lademann et al., 2024), hvilket også er del af adgangskravet. Det er tilfældigt på klasseniveau, hvilken udtræksprøve eleverne skal op i, så vi antager, at der er en lige fordeling blandt eleverne på tværs af de forskellige prøver. Dog kan tilfældige udsving fra år til år i konkrete klassers kønssammensætning og sammensætning af faglige niveauer, variere i forhold til, hvem der skal op i hvilke prøver. Der er derfor en større usikkerhed forbundet med beregningerne

³ Denne antagelse kan blive udfordret hvis fx det lavere antal eksamener betyder, at eleverne bruger mere tid på at forberede den enkle eksamen, og dermed klarer sig bedre.

for den forventede betydning på de aggregerede karaktergennemsnit af udtræksprøverne. Tidligere års karakterforskelle i udtræksprøverne, viser dog samme mønster i forskellen mellem drenge og piger (Børne- og Undervisningsministeriet, 2026).

FIGUR 4 Karaktergennemsnit for udtræksprøverne ved nuværende og tidligere prøvestruktur på tværs af køn, 2025

Note: Karaktergennemsnittet for udtræksprøverne i det tidligere prøvesystem beregnes for hver af de to udtrækspakker (den naturfaglige og den humanistiske), og herefter tages gennemsnittet af de to gennemsnit. I den nye prøvestruktur er der kun en udtrækspakke, og der beregnes karaktergennemsnittet som et simpelt over de tilbageværende udtræksprøver samt mundtlig engelsk. Der antages en uændret fordeling ift. hvilke typer af elever der udtrækkes tilfældigt til hvilken specifik udtræksprøve. Populationen udgøres af elever, der afslutter 9. klasse i 2025.

Kilde: Egne beregninger med data fra Danmark Statistik.

4. Samlet set forventes forskellen mellem drengenes og pigernes gennemsnit at stige med 0,2 karakterpoint

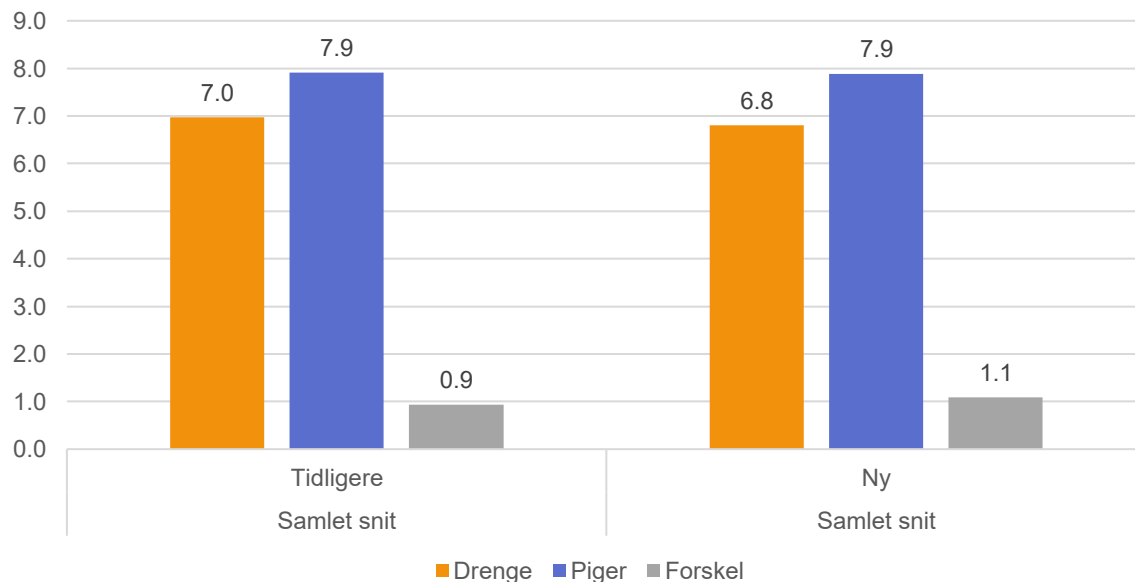
Det officielle karaktergennemsnit fra folkeskolens afgangsprøve er baseret på alle bundne prøver og de aflagte udtræksprøver. Det samlede karaktersnit består af simpelt gennemsnit på tværs af de 5 bundne prøver og 1 udtræksprøve. Derfor betyder ændringen i de bundne prøver mere for det samlede karaktergennemsnit end ændringen i udtræksprøverne.

I 2025 var pigernes samlede gennemsnit fra folkeskolens afgangsprøve 0,9 karakterpoint højere end drengenes, jf. figur 5. Samlet over både de bundne prøver, som alle elever var oppe i, og udtræksprøverne, hvor eleverne var oppe i ét humanistisk fag og ét naturfagligt fag, fik pigerne et gennemsnit på 7,9, mens drengene fik et gennemsnit på 7.

Når vi genberegner karaktergennemsnittet efter den nye prøvestruktur, så forventes drengenes samlede gennemsnit under den nuværende prøvestruktur at falde med 0,2 karakterpoint, hvorimod pigernes er uændret. Som vist tidligere hænger drengenes lavere karaktergennemsnit sammen med, at eleverne i mindre grad skal op i nogle prøver, som drengene klarer sig relativt godt i.

Det har betydet, at forskellen mellem drenge og piger i folkeskolens afgangsprøves officielle karaktergennemsnit forventes at stige med 0,2 karakterpoint, svarende til en stigning på 17 pct. ift. den tidligere forskel. Dette karaktergennemsnit er særligt vigtigt, når eleven ligger på grænsen til at bestå folkeskolens afgangsprøve (over 2), da det er en del af adgangskravet til de nuværende gymnasieuddannelser og den kommende nye epx-uddannelse i 2030.

FIGUR 5 Karaktergennemsnit for folkeskolens afgangsprøve ved nuværende og tidligere prøvestruktur på tværs af køn, 2025

Note: I det samlede snit indgår gennemsnittet af de aflagte udtræksprøver samt alle de bundne prøver.
 Kilde: Egne beregninger med data fra Danmark Statistik

5. Perspektivering

Resultaterne i denne analyse understreger, hvordan drenge og piger klarer sig forskelligt i forskellige fag og eksamener, som også er fundet i tidligere analyser (Bjørk & Hjorth-Trolle, 2025). Det betyder, at ændringer i prøveformer og prøvestrukturer ikke er neutrale ift. rangeringen blandt drenge og piger, hvilket kan have betydning for de unges muligheder for at starte på gymnasiet (Bjørk & Hjorth-Trolle, 2024).

Ændringen i prøvestrukturen blev vedtaget med det formål at lette prøvetrykket i folkeskolen indtil ekspertgruppen om prøver kommer med anbefalinger til en mere langsigtet løsning (Børne- og Undervisningsministeriet, 2024). Vi viser med denne analyse, at ændringen kommer til at have betydning for forskellen mellem drenge og piger.

Vi kan i denne analyse ikke redegøre for årsagerne til forskellene mellem drengene og pigerne. Men resultaterne peger på, at det har konsekvenser for de enkelte elevers afgangsbetragelse fra folkeskolen, når prøvestrukturen ændres, samt at der er systematiske forskelle på tværs af elevgrupper, hvilket man politisk skal være opmærksom på, hvis øgede forskelle mellem elevgrupper gerne vil undgås eller mindskes.

6. Data og metode

I analysen bruger vi data om danske elevers karakterer fra folkeskolens afgangsprøve i 8. og 9. klasse. Vi tager udgangspunkt i de bundne prøver og udtræksprøver og anvender data via Danmarks Statistiks forskerordning, herunder også data fra Styrelsen fra It og Læring (STIL).

Population

Elevpopulationen er baseret på elevregisteret (KOTRE) og består af alle elever, der har taget en eller flere afgangsprøver i 2025 (skoleåret 2024/2025). Det vil dermed være forskellige elever for karaktererne i 8. klasse og karaktererne i 9. klasse. Der ses bort fra elever, der slet ingen karakterer har registreret i nogle af de prøver, der anvendes i analysen. Elever fra privatskoler og specialtilbud indgår også i populationen, så længe de har aflagt mindst én af de anvendte prøver. Der ses også bort fra elever, som ikke indgår i befolkningsregisteret (BEF) pr. 1. januar i prøveåret eller har uoplyst køn. Populationen udgør i alt omkring 62.250 elever.

Karakterer

Der anvendes først og fremmest karakterer fra folkeskolens afgangsprøver (UDFK). Der anvendes karakterer for alle de bundne prøver og udtræksprøverne, *jf. boks 1*. Når elevens gennemsnit for de bundne prøver beregnes, anvendes samme vægtning, som ved beregning af gennemsnit på afgangsbetragelsen. Det vil sige mundtlig dansk, mundtlig engelsk, fællesprøven i naturfag alle vægter 1, delprøverne i skriftlig matematik vægter hver 0,5, og ved delprøverne i skriftlig dansk, vægter skriftlig fremstilling 0,5 og retskrivning og læsning hver 0,25.

Beregning af gennemsnit under det nye system

Beregningen af det forventede gennemsnit under den nye prøvestruktur for skoleåret 2025/2026 bygger på karakterer givet i de enkelte prøver i skoleåret 2024/2025 til hhv. drengene og pigerne. Dermed er der tale om en estimering af fremtidige eksamensresultater under antagelse om uændret adfærd fra både elever, lærere og bedømmere.

For de bundne prøver beregnes gennemsnittet som det simple gennemsnit for hver gruppe fra hver af de tilbageværende fem prøver. Som nævnt ovenfor er nogle af prøverne baseret på flere delprøver, som vægtes efter metoden fra forrige afsnit.

For udtræksprøverne beregnes gennemsnittet under det tidligere system, således at der for hver af de to udtræksblokke beregnes et gennemsnit baseret på de prøver, der indgår i den pågældende blok. For udtræksprøvenes forventede gennemsnit under den nye prøvestruktur beregnes der et gennemsnit baseret på de fem tilbageværende udtræksprøver samt mundtlig engelsk. Det vil sige,

at når eleverne skal op i en udtræksprøve ud af en udtræksblok på i alt 6 fag, så vægtes hver prøve med en sjettedel, da hvilken prøve, der trækkes, er baseret på en central lodtrækning på klasseniveau.

For gennemsnittet den samlede afgangsprøve (både bundne og udtræksprøver) tages der et simpelt gennemsnit for hver af de enkle bundne prøverne samt for udtræksprøverne gennemsnit på tværs af udtræksblokkens resultater for de enkelte prøver.

7. Litteratur

- Bjærk, M., & Hjorth-Trolle, A. (2024). *Skærpet adgangskrav til gymnasiet og bortfald af engelskprøven har stor betydning for især drenge og ikke-vestlige*. ROCKWOOL Fonden. <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/skaerpet-adgangskrav-til-gymnasiet/>
- Bjærk, M., & Hjorth-Trolle, A. (2025). *Ændringer i prøveformer giver øget kønsforskel i folkeskolens eksamener*. ROCKWOOL Fonden. <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/aendringer-i-proeveformer-giver-oeget-koensforskel-i-folkeskolens-eksamener/>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2018). *Aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen*. <https://uvm.dk/media/lmrj3f0w/180612-aftale-om-styrket-praksisfaglighed-i-folkeskolen-ny.pdf>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2024). *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram*. <https://uvm.dk/aktuelt/nyheder/2024/marts/240319-ny-aftale-om-folkeskolen/>
- Børne- og Undervisningsministeriet. (2026). *Uddannelsesstatistik.dk*. <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/13.aspx>
- Egelund, N., Andersen, P. G., & Nordahl, T. (2018). Piger og drenge i skolen. I *Piger og drenge i skolen* [Rapport]. Aalborg Universitetsforlag.
- Lademann, E. L., Nicolajsen, J. S., Rangvid, B. S., & Hans Henrik Sievertsen. (2024). *Afgangsprøvenes betydning for overgangen til ungdomsuddannelserne*. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/afgangsproevernes-betydning-for-overgangen-til-ungdomsuddannelserne-ozoeo85v/>
- OECD (2012). *Closing the Gender Gap: Act Now*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264179370-en>
- OECD (2018). *The gender gap in educational outcomes in Norway* (OECD Education Working Papers No. 183; OECD Education Working Papers, Bd. 183). <https://doi.org/10.1787/f8ef1489-en>
- Reardon, S. F., Kalogrides, D., Fahle, E. M., Podolsky, A., & Zárata, R. C. (2018). The Relationship Between Test Item Format and Gender Achievement Gaps on Math and ELA Tests in Fourth and Eighth Grades. *Educational Researcher*, 47(5), 284–294. <https://doi.org/10.3102/0013189X18762105>

Voyer, D., & Voyer, S. D. (2014). Gender differences in scholastic achievement: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 140(4), 1174–1204. <https://doi.org/10.1037/a0036620>